

Stosunek do przyjmowania uchodźców

Przedruk i rozpowszechnianie
tej publikacji **w całości** dozwolone
wyłącznie za zgodą CBOS.
Wykorzystanie **fragmentów**
oraz danych empirycznych
wymaga podania źródła

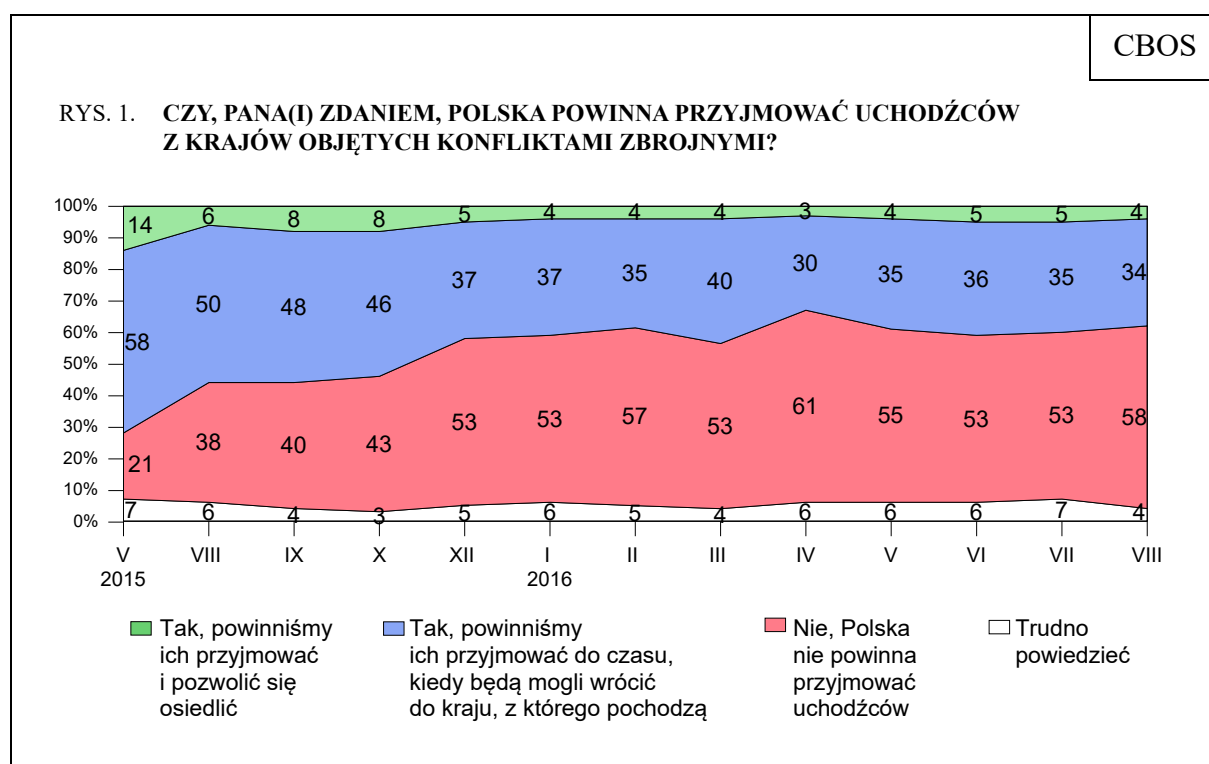
Znak jakości przyznany CBOS przez Organizację Firm Badania Opinii i Rynku 14 stycznia 2016 roku

Fundacja Centrum Badania Opinii Społecznej
ul. Świętojerska 5/7, 00-236 Warszawa
e-mail: sekretariat@cbos.pl; info@cbos.pl
<http://www.cbos.pl>
(48 22) 629 35 69

Od ponad roku monitorujemy nastawienie Polaków do przyjmowania uchodźców z krajów objętych konfliktami zbrojnymi. Interesuje nas zarówno stosunek do relokowania do naszego kraju uchodźców bliskowschodnich i afrykańskich, jak i do przyjmowania azylantów z Ukrainy.

Na **przyjmowanie przez Polskę uchodźców z krajów objętych konfliktami zbrojnymi** (bez określenia, skąd pochodzą) nie zgadza się niemal sześciu na dziesięciu badanych (58%)¹ – czyli o 5 punktów procentowych więcej niż w poprzednim miesiącu, natomiast aprobuje je blisko dwie piąte (38%), przy czym większość z tej grupy (34%) uważa, że nasz kraj powinien udzielać im schronienia jedynie do czasu, kiedy będą mogli wrócić do swojego kraju, a nieliczni (4%) zgadzają się również na ich osiedlanie się w Polsce.

¹ Badanie „Aktualne problemy i wydarzenia” (315) przeprowadzono metodą wywiadów bezpośrednich (face-to-face) wspomaganymi komputerowo (CAPI) w dniach 17–25 sierpnia 2016 roku na liczącej 1033 osoby reprezentatywnej próbie losowej dorosłych mieszkańców Polski.

Mimo że pytanie nie wskazuje pochodzenia uchodźców, na wykresie prezentującym stosunek Polaków do pomocy osobom uciekającym przed wojną wyraźnie zaznacza się wpływ ataków terrorystycznych. Do zamachu w Paryżu w listopadzie 2015 roku opinia publiczna była na ogół przychylna przyjmowaniu uchodźców, choć w przeważającej części za słuszne rozwiązanie uznawano azyl tymczasowy. Po tych wydarzeniach przewagę liczebną zyskali niezgadający się na ich przyjmowanie, którzy od tego momentu stanowią ponad połowę badanych. Obecny wzrost niechęci wobec uchodźców jest zbliżony do tego, który nastąpił po marcowych zamachach w Brukseli (a zaznaczył się w wynikach z kwietnia) i można go wiązać z atakami we Francji i Niemczech, które miały miejsce w lipcu.

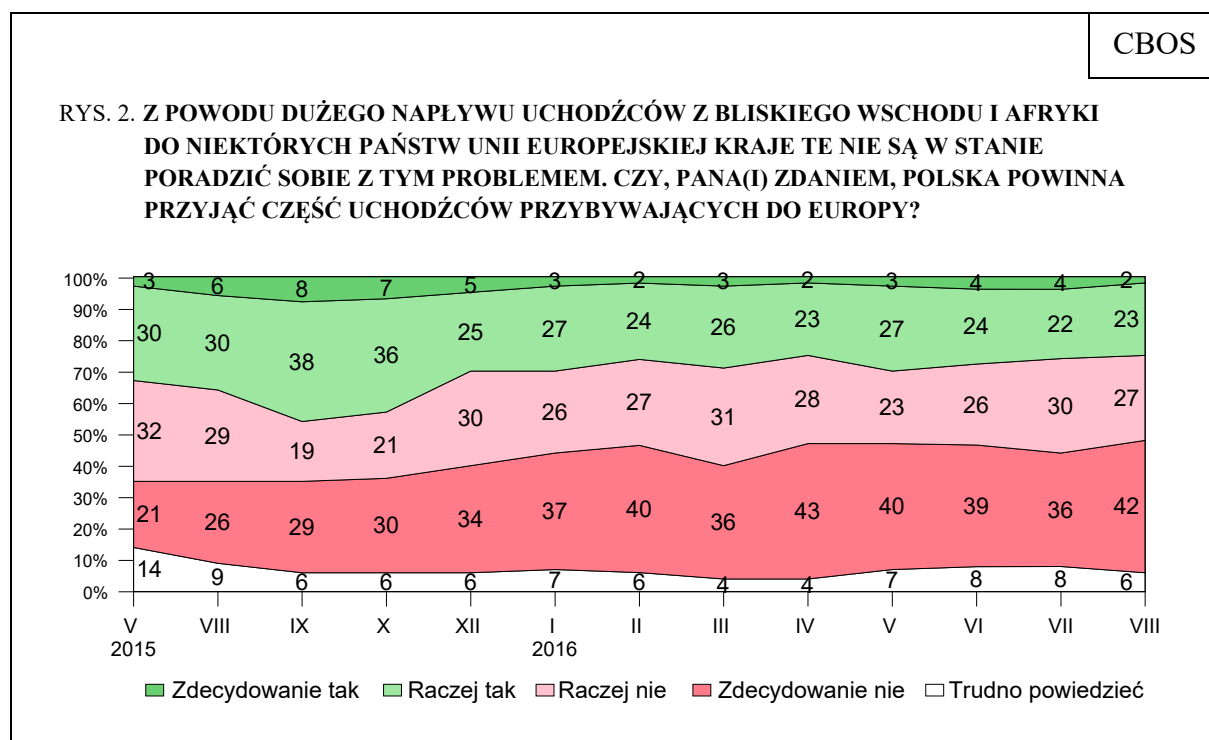
Pod względem przekonania, że Polska powinna pomagać uchodźcom, wyróżniają się przede wszystkim mieszkańcy dużych miast, zwłaszcza największych aglomeracji, najlepiej wykształceni, badani z gospodarstw o najwyższych dochodach *per capita*, a także identyfikujący się z polityczną lewicą. Natomiast dezaprobatę przyjmowania azylantów częściej niż inni wyrażają najmłodszy respondenci, mieszkańcy wsi, najsłabiej wykształceni oraz badani z gospodarstw domowych uzyskujący niskie dochody *per capita*.

Spośród elektoratów największych ugrupowań i ruchów politycznych, najbardziej przychylni wobec przyjmowania przez Polskę uchodźców są zwolennicy Nowoczesnej Ryszarda Petru i – w nieco mniejszym stopniu – Platformy Obywatelskiej, natomiast relatywnie najwięcej temu przeciwnych notujemy wśród sympatyków ugrupowania Kukiz'15 oraz Prawa i Sprawiedliwości.

Tabela 1

Elektoraty partyjne określone na podstawie deklaracji głosowania w ewentualnych wyborach parlamentarnych	Czy, Pana(i) zdaniem, Polska powinna przyjmować uchodźców z krajów objętych konfliktami zbrojnymi?			
	Tak, powinniśmy ich przyjmować i pozwolić się osiedlać	Tak, powinniśmy ich przyjmować do czasu, kiedy będą mogli wrócić do kraju, z którego pochodzą	Nie, Polska nie powinna przyjmować uchodźców	Trudno powiedzieć
	w procentach			
Nowoczesna	11	60	21	8
PO	9	46	41	3
PiS	3	28	65	4
Kukiz'15	0	21	75	4
Niezdecydowani, czy wziąć udział w wyborach	2	37	55	6
Niezamierzający głosować	2	20	76	2

Niemal siedmiu na dziesięciu badanych (69%, w stosunku do lipca wzrost o 3 punkty procentowe) sprzeciwia się **przyjmowaniu przez Polskę uchodźców z Bliskiego Wschodu i Afryki przybywających do krajów Unii Europejskiej**, w tym ponad dwie piąte jest temu zdecydowanie przeciwnie (42%, wzrost o 6 punktów). Co czwarty respondent (25%) uważa natomiast, że powinniśmy to robić. Obecne nastawienie Polaków do relokacji do naszego kraju azylantów z tych rejonów jest zbliżone do zarejestrowanego w kwietniu, niedługo po zamachach w Brukseli, natomiast nieco bardziej krytyczne, niż było w ostatnich miesiącach (od maja do lipca). Podobnie jak w przypadku ogólnej postawy wobec przyjmowania przez nasz kraj osób uciekających z terenów objętych konfliktami zbrojnymi (bez wskazania kraju pochodzenia), tak i tu wyraźnie zaznacza się wpływ zamachu w Paryżu. Wprawdzie i przed tym wydarzeniem znaczna (na ogół przeważająca) część Polaków negatywnie odnosiła się do przyjmowania uchodźców bliskowschodnich i afrykańskich, to jednak sprawiło ono, że opinie na ten temat stały się mniej zróżnicowane, a liczba przeciwników, zwłaszcza tych zdecydowanych, trwale się zwiększyła.

Najczęściej negatywnie o przyjmowaniu przez Polskę przybywających do Europy uchodźców z Bliskiego Wschodu i Afryki wypowiadają się najmłodszy respondenci, mający wykształcenie podstawowe lub gimnazjalne, mieszkańcy wsi, badani z gospodarstw domowych o niskich dochodach *per capita*, niezadowoleni z własnej sytuacji materialnej,

robotnicy niewykwalifikowani, rolnicy, bezrobotni, osoby bierne zawodowo zajmujące się domem, a poza tym ankietowani o prawicowych poglądach politycznych. Relokację pewnej liczby uchodźców do naszego kraju aprobuje natomiast relatywnie częściej niż inni mieszkańcy największych aglomeracji, najlepiej wykształceni, uzyskujący najwyższe dochody *per capita*, członkowie kadry kierowniczej i specjaliści, pracownicy usług, a także badani deklarujący orientację lewicową. Można dodać, że na stosunek do uchodźców z tych rejonów wpływają w pewnym stopniu obawy związane z terroryzmem²: za ich przyjmowaniem częściej są nieobawiający się zamachów niż mający takie obawy (32% wobec 17%), natomiast ci drudzy częściej wyrażają sprzeciw (79% wobec 62%).

Ulokowanie w Polsce pewnej części bliskowschodnich i afrykańskich uchodźców, którzy znaleźli się na terytorium UE, akceptuje ponad połowa potencjalnych wyborców Nowoczesnej, natomiast pozostałe elektoraty w mniejszym (PO) lub większym (Kukiz'15, PiS) stopniu się na to nie zgadzają.

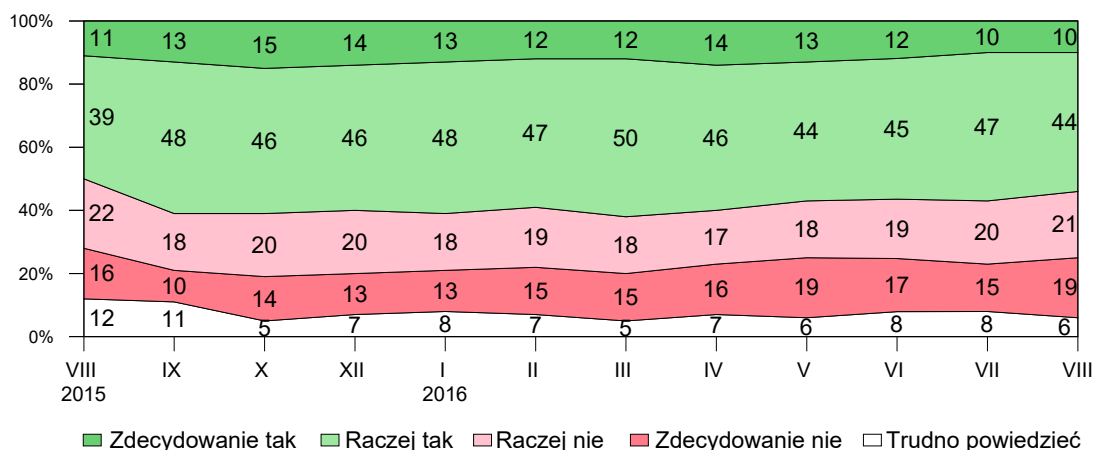
Tabela 2

Elektoraty partyjne określone na podstawie deklaracji głosowania w ewentualnych wyborach parlamentarnych	Z powodu dużego napływu uchodźców z Bliskiego Wschodu i Afryki do niektórych państw Unii Europejskiej kraje te nie są w stanie poradzić sobie z tym problemem. Czy, Pana(i) zdaniem, Polska powinna przyjąć część uchodźców przybywających do Europy?		
	Tak	Nie	Trudno powiedzieć
	w procentach		
Nowoczesna	57	34	9
PO	46	52	2
PiS	17	77	7
Kukiz'15	13	85	2
Niezdecydowani, czy wziąć udział w wyborach	25	66	9
Niezamierzający głosować	13	83	4

Stosunek do **przyjmowanie przez nasz kraj mieszkańców wschodniej Ukrainy uciekających z terenów objętych działaniami zbrojnymi** jest na ogół przychylny, choć nieco mniej niż w ubiegłym miesiącu. Udzielenie im w Polsce azylu aprobuje ponad połowa badanych (54%, od lipca spadek o 3 punkty procentowe), natomiast dwie piąte (40%, wzrost o 5 punktów) jest zdania, że nie powinniśmy tego robić, w tym połowa z nich (19%, wzrost o 4 punkty) zajmuje zdecydowane stanowisko w tej sprawie.

² Więcej o obawach związanych z terroryzmem w komunikacie CBOS „Zagrożenie terroryzmem” (oprac. M. Feliksiak), wrzesień 2015.

RYS. 3. W ZWIĄZKU Z KONFLIKTEM NA WSCHODZIE UKRAINY ODNOTOWANO TAKŻE WZROST LICZBY UCHODźCÓW Z TEGO KRAJU. CZY, PANA(I) ZDANIEM, POLSKA POWINNA PRZYJĄĆ UKRAIŃSKICH UCHODźCÓW Z TERENÓW OBJĘTYCH KONFLIKTEM?

Pod względem niechętnego stosunku do przyjmowania przez Polskę uchodźców z Ukrainy wyróżniają się badani mający od 25 do 34 lat, mieszkańcy wsi, najslabiej wykształceni, z gospodarstw domowych uzyskujących niskie dochody *per capita* i niezadowoleni z własnej sytuacji materialnej, robotnicy, rolnicy, a także renciści, bezrobotni i osoby niepracujące zajmujące się domem. Przeciwne stanowisko najczęściej deklarują ankietowani mający wyższe wykształcenie, mieszkańcy największych aglomeracji i małych miast, uzyskujący wysokie dochody *per capita*, przedstawiciele kadry kierowniczej i specjaliści, technicy i średni personel, pracownicy administracyjno-biurowi, prywatni przedsiębiorcy, osoby w wieku 55–64 lata, a także identyfikujący się z lewicą.

Przekonanie, że nasz kraj powinien przyjmować uchodźców z Ukrainy, dominuje w elektoracie Nowoczesnej i PO, a także przeważa wśród potencjalnych wyborców PiS. Zwolennicy ruchu Kukiz'15 są pod tym względem bardzo podzieleni, choć ogólnie rzecz biorąc minimalnie częściej przychylni niż niechętni obecności w Polsce azylantów z sąsiedniego kraju.

Tabela 3

Elektoraty partyjne określone na podstawie deklaracji głosowania w ewentualnych wyborach parlamentarnych	W związku z konfliktem na wschodzie Ukrainy odnotowano także wzrost liczby uchodźców z tego kraju. Czy, Pana(i) zdaniem, Polska powinna przyjąć ukraińskich uchodźców z terenów objętych konfliktem?		
	Tak	Nie	Trudno powiedzieć
	w procentach		
Nowoczesna	86	12	3
PO	76	23	1
PiS	56	38	6
Kukiz'15	51	47	2
Niezdecydowani, czy wziąć udział w wyborach	46	42	12
Niezamierzający głosować	34	60	6

Warto zauważyć, że o ile badani, którzy w ogóle nie akceptują przyjmowania przez Polskę uchodźców z krajów objętych konfliktami zbrojnymi, konsekwentnie, niemal powszechnie nie zgadzają się na udzielanie azylu migrantom z Bliskiego Wschodu i Afryki, o tyle znaczna ich część – ponad jedna trzecia – uważa, że nasz kraj powinien przyjąć uchodźców z Ukrainy. Świadczy to przede wszystkim o tym, jak silnie zjawisko migracji jest obecnie związane z konkretnym rejonem geograficznym. Słyszając o uchodźcach – bez dodatkowych informacji o ich pochodzeniu, pewna część badanych od razu myśli o przybyszach z Bliskiego Wschodu i Afryki, nie zaś z Ukrainy.

Tabela 4

Czy, Pana(i) zdaniem, Polska powinna przyjmować uchodźców z krajów objętych konfliktami zbrojnymi?	Z powodu dużego napływu uchodźców z Bliskiego Wschodu i Afryki do niektórych państw Unii Europejskiej kraje te nie są w stanie poradzić sobie z tym problemem. Czy, Pana(i) zdaniem, Polska powinna przyjąć część uchodźców przybywających do Europy?		
	Tak	Nie	Trudno powiedzieć
	w procentach		
Tak	60	34	6
Nie	3	94	3
Trudno powiedzieć	7	39	54

Tabela 5

Czy, Pana(i) zdaniem, Polska powinna przyjmować uchodźców z krajów objętych konfliktami zbrojnymi?	W związku z konfliktem na wschodzie Ukrainy odnotowano także wzrost liczby uchodźców z tego kraju. Czy, Pana(i) zdaniem, Polska powinna przyjąć ukraińskich uchodźców z terenów objętych konfliktem?		
	Tak	Nie	Trudno powiedzieć
	w procentach		
Tak	85	11	4
Nie	35	60	5
Trudno powiedzieć	54	40	6

Stosunek Polaków do przyjmowania przez nasz kraj uchodźców jest obecnie nieco bardziej krytyczny niż w poprzednim miesiącu, co może w jakimś stopniu wynikać z faktu, że od tego czasu miały miejsce zamachy terrorystyczne we Francji i w Niemczech, a takie incydenty na ogół nie pozostają bez wpływu na postrzeganie migrantów, zwłaszcza że ci kojarzą się przede wszystkim z przybyszami z Bliskiego Wschodu i Afryki. Od czasu zamachu w Paryżu w listopadzie 2015 roku opinia publiczna na ogół krytycznie odnosi się do przyjmowania przez Polskę uchodźców z krajów objętych konfliktami zbrojnymi i jeszcze większą niechęcią niż wcześniej darzy azylantów bliskowschodnich i afrykańskich. Wobec przyjmowania uciekających przed wojną obywateli Ukrainy Polacy są na ogół przychylni, choć trzeba zauważyć, że budzi ono obecnie nie tylko większy sprzeciw niż w ubiegłym miesiącu, ale także największy odkąd o to pytamy, czyli od sierpnia ubiegłego roku.

Opracował
Michał FELIKSIAK

Tabela 1

		Czy, Pana(i) zdaniem, Polska powinna przyjmować uchodźców z krajów objętych konfliktami zbrojnymi?				Liczba osób
		Tak, powinniśmy ich przyjmować i pozwolić się osiedlić	Tak, powinniśmy ich przyjmować do czasu, kiedy będą mogli wrócić do kraju, z którego pochodzą	Nie, Polska nie powinna przyjmować uchodźców	Trudno powiedzieć	
		%	%	%	%	
Ogółem		4	34	58	4	1031
Płeć	Mężczyźni	5	35	56	4	487
	Kobiety	3	32	61	4	543
Wiek	18–24 lata	1	26	67	5	80
	25–34	3	33	62	2	200
	35–44	8	32	56	3	194
	45–54	4	36	57	4	156
	55–64	3	42	52	4	186
	65 lat i więcej	4	30	60	6	214
Miejsce zamieszkania	Wieś	3	25	68	3	413
	Miasto do 19 999	4	40	50	6	149
	20 000 – 99 999	4	35	57	4	202
	100 000 – 499 999	5	41	51	3	164
	500 000 i więcej mieszk.	7	44	44	6	103
Wykształcenie	Podstawowe / gimnazjalne	1	19	75	5	203
	Zasadnicze zawodowe	3	28	64	5	252
	Średnie	3	37	57	4	315
	Wyższe	9	47	42	3	260
Grupa społeczna i zawodowa	Kadra kier., spec. z wyższym wyksz.	9	52	37	2	100
	Średni personel, technicy	4	37	53	6	40
	Pracownicy adm.-biurowi	5	40	54	2	65
	Pracownicy usług	7	36	55	1	84
	Robotnicy wykwalifikowani	3	30	62	4	134
	Robotnicy niewykwalifik.	2	33	60	5	46
	Rolnicy	3	27	67	2	45
	Pracujący na własny rach.	11	30	55	4	43
	Bezrobotni	2	23	73	3	66
	Emeryci	2	34	59	5	246
	Renciści		31	62	7	57
	Uczniowie i studenci	4	25	65	6	48
	Gospodynie domowe i inni	2	29	67	2	57
Pracuje w:	inst. państw., publicznej	6	40	51	4	147
	spółce właścicieli prywatnych i państwa	3	41	55	2	109
	sekt. pryw. poza rolnict.	7	34	55	4	263
	prywatnym gosp. rolnym	3	27	67	3	49
Dochody na jedną osobę	Do 649 zł	1	22	73	4	121
	Od 650 zł do 999 zł	1	28	66	5	132
	Od 1000 zł do 1399 zł	2	35	60	3	151
	Od 1400 zł do 1999 zł	4	35	56	5	142
	2000 zł i więcej	8	51	40	2	182
Ocena własnych war. mater.	Złe	2	24	68	6	67
	Średnie	3	33	60	5	442
	Dobre	5	36	56	3	522
Udział w prakt. religijnych	Kilka razy w tygodniu	3	31	60	6	46
	Raz w tygodniu	3	34	60	3	450
	1–2 razy w miesiącu	1	38	58	3	172
	Kilka razy w roku	7	30	56	7	226
	W ogóle nie uczestniczy	7	35	57	1	131
Poglądy polityczne	Lewica	9	50	38	3	145
	Centrum	6	32	58	3	263
	Prawica	2	31	63	3	347
	Trudno powiedzieć	1	30	63	6	260

Tabela 2

		Z powodu dużego napływu uchodźców z Bliskiego Wschodu i Afryki do niektórych państw Unii Europejskiej kraje te nie są w stanie poradzić sobie z tym problemem. Czy, Pana(i) zdaniem, Polska powinna przyjąć część uchodźców przybywających do Europy?			Liczba osób
		Tak	Nie	Trudno powiedzieć	
		%	%	%	
Ogółem		25	69	6	1032
Płeć	Meżczyźni	26	69	5	487
	Kobiety	23	69	7	544
Wiek	18–24 lata	17	78	4	80
	25–34	24	72	4	200
	35–44	26	70	5	194
	45–54	25	69	7	157
	55–64	29	64	7	186
	65 lat i więcej	24	67	9	214
Miejsce zamieszkania	Wieś	19	75	6	413
	Miasto do 19 999	28	64	8	149
	20 000 – 99 999	23	69	8	202
	100 000 – 499 999	31	65	4	164
Wykształcenie	500 000 i więcej mieszk.	34	61	5	104
	Podstawowe / gimnazjalne	15	76	9	203
	Zasadnicze zawodowe	21	73	6	252
	Średnie	23	71	5	315
Grupa społeczna i zawodowa	Wyższe	37	58	5	261
	Kadra kier., spec. z wyższym wyksz.	37	55	8	100
	Średni personel, technicy	26	66	8	40
	Pracownicy adm.-biurowi	26	70	5	65
	Pracownicy usług	35	64	1	84
	Robotnicy wykwalifikowani	21	74	5	134
	Robotnicy niewykwalifik.	13	84	2	46
	Rolnicy	22	76	3	45
	Pracujący na własny rach.	23	67	10	43
	Bezrobotni	15	80	5	66
	Emeryci	26	66	8	246
	Renciści	20	69	11	57
	Uczniowie i studenci	22	75	3	48
Gospodynie domowe i inni	17	75	8	57	
Pracuje w:	inst. państw., publicznej	28	64	8	148
	spółce właścicieli prywatnych i państwa	23	75	2	109
	sekt. pryw. poza rolnict.	28	67	5	263
	prywatnym gosp. rolnym	24	72	4	49
Dochody na jedną osobę	Do 649 zł	11	79	10	121
	Od 650 zł do 999 zł	20	76	5	132
	Od 1000 zł do 1399 zł	21	74	5	151
	Od 1400 zł do 1999 zł	24	71	5	142
Ocena własnych war. mater.	2000 zł i więcej	42	54	4	182
	Złe	15	78	6	67
	Średnie	21	72	7	442
Udział w prakt. religijnych	Dobre	29	66	5	523
	Kilka razy w tygodniu	23	69	9	46
	Raz w tygodniu	24	68	8	451
	1–2 razy w miesiącu	23	73	4	172
	Kilka razy w roku	25	70	6	226
Poglądy polityczne	W ogóle nie uczestniczy	29	68	3	131
	Lewica	47	51	2	145
	Centrum	25	70	5	263
	Prawica	20	75	5	348
	Trudno powiedzieć	18	71	11	260

Tabela 3

		W związku z konfliktem na wschodzie Ukrainy odnotowano także wzrost liczby uchodźców z tego kraju. Czy, Pana(i) zdaniem, Polska powinna przyjąć ukraińskich uchodźców z terenów objętych konfliktem?			Liczba osób
		Tak	Nie	Trudno powiedzieć	
		%	%	%	
Ogółem		54	40	6	1031
Płeć	Mężczyźni	56	38	6	487
	Kobiety	52	41	7	544
Wiek	18–24 lata	53	42	6	80
	25–34	47	47	6	200
	35–44	54	41	5	194
	45–54	56	39	5	157
	55–64	63	32	5	185
	65 lat i więcej	52	39	10	214
Miejsce zamieszkania	Wieś	43	49	8	412
	Miasto do 19 999	62	35	3	149
	20 000 – 99 999	57	37	6	202
	100 000 – 499 999	60	34	5	164
Wysztalcenie	500 000 i więcej mieszk.	68	27	5	104
	Podstawowe / gimnazjalne	37	52	11	203
	Zasadnicze zawodowe	50	44	6	252
	Średnie	56	39	5	314
Grupa społeczna i zawodowa	Wyższe	68	28	4	261
	Kadra kier., spec. z wyższym wyksz.	68	24	8	100
	Średni personel, technicy	63	34	3	40
	Pracownicy adm.-biurowi	64	31	5	65
	Pracownicy usług	59	41		84
	Robotnicy wykwalifikowani	49	47	4	134
	Robotnicy niewykwalifik.	45	50	5	46
	Rolnicy	46	44	10	45
	Pracujący na własny rach.	68	28	4	42
	Bezrobotni	44	50	6	66
	Emeryci	55	37	8	246
	Renciści	43	44	13	57
	Pracuje w:	Uczniowie i studenci	52	45	3
Gospodynie domowe i inni		38	56	6	57
inst. państw., publicznej		62	32	6	148
spółce właścicieli prywatnych i państwa		65	31	4	109
sekt. pryw. poza rolnict.		53	43	4	263
Dochody na jedną osobę	prywatnym gosp. rolnym	45	45	10	49
	Do 649 zł	37	52	10	121
	Od 650 zł do 999 zł	38	54	8	132
	Od 1000 zł do 1399 zł	55	40	5	151
	Od 1400 zł do 1999 zł	62	35	3	142
Ocena własnych war. mater.	2000 zł i więcej	73	24	2	182
	Złe	43	53	4	67
	Średnie	48	44	9	441
Udział w prakt. religijnych	Dobre	60	35	4	523
	Kilka razy w tygodniu	60	38	3	46
	Raz w tygodniu	56	36	7	450
	1–2 razy w miesiącu	47	48	5	172
	Kilka razy w roku	53	40	8	226
Poglądy polityczne	W ogóle nie uczestniczy	56	41	3	131
	Lewica	66	32	3	145
	Centrum	54	43	3	263
	Prawica	59	36	5	348
	Trudno powiedzieć	42	45	13	260